

In Januari 1933
voorstel in bij
wick, er op aan-
„board“²⁾ van
eren. In een bro-
es hij, dat het
nder de zende-
de „board“³⁾
ads. Hij stuurde
en en meest ge-
er op uit, om in
te staan. Doch
et centrale punt
over allerlei bij-
an 1933 deed het-
karakter en de
reeselijke dingen
onden toch niet

us gesproken.
de vergadering
n af, dat zij nu
en zelfstandigen
„The Indepen-
eign Missions“⁴⁾
m het rechtsbe-
bespreking. De
s-verkiezingde or-
m de „oproerig-
en en de zijnen
spoed. De kerk
zoo niet sonder-
dig gekeurd. De
k zonder proce-
de zijnen moes-
uwen board op-
elke de verschil-
d ressorteerden,
e.

ry“ van New-
chen moest, zoo
had Dr Machen
ap overgedragen
phia en was hij
eichte meerder-
„clerk“⁵⁾ van de
vrees voor de
Dr Machens ont-
synod of Penn-
om het bewijs
aan de „clerk“
swick te sturen.
om Dr Machen
len.

ar was het om
benoemd. Deze
om naar goed-
ing in verhoor,
tery“ van New-
er hem te oor-
l aanstonds de
stond, dan om
bly“ uit te voe-
en en zijn ver-
of het onrecht
assembly“. Kort-
kerkelijke proce-
delijk betrekking
moest wel ver-
oordeeld.

k te verklaren.
zelf een onder-
van Auburn, en
teekenaars van
a van den zen-
mede had ge-
een belachelijk,
chijnsel aange-
t noodig achte,
erzoening van
redikant in de
eenschlups door
kerkrecht werd
het zeker wel,
minary⁶⁾ in een
l“, die de gere-
zitting wou
nlang voor de
eft, te veroor-

op de „Synod
lijk op de „Ge-

niet-kerkelijke
elen staan ver-
oordeeling van
de presbyteri-
e denken, dan
cheidene „pres-
f de Assembly
Mei vergaderd,

rkeraad.
adering.
Presbyteriaansche

en).
inceton.

niet verzocht moet worden om de actie van ver-
leden jaar te herzien. In minstens vier „presby-
teries“ is reeds besloten, om een „ouverture“⁷⁾ die
op herziening doelt, door te zenden. Wat daarvan
de uitkomst zal wezen, hoop ik de volgende maal
te rapporteren.

• • •

Middelwijd is de geheele kwestie reeds weer in
een nieuw stadium gekomen. De Mc Intire van
Collingswood, N. J. had een „ouverture“ van den-
zelfden inhoud als die van Dr Machen bij zijn
Presbytery ingediend. Weer heeft Dr Speer hierop
schriftelijk geantwoord. En in dat antwoord heeft
hij het modernisme duidelijker dan ooit te voren
onder zijn bescherming genomen. De Mc Intire
heeft nu een brochure van 93 bladzijden geschre-
ven, waarin hij het geheele antwoord van Dr Speer
weergeeft, alsook zijn wederantwoord. Slechts één
punt uit deze brochure wil ik noemen.

Een zekere Miss Kirkland had een pamflet ge-
schreven, getiteld: „The Way of Discovery“. In
dit pamflet, dat door en door modern is, zegt zij
onder anderen, dat wij evenals Christus, goddelijk
moeten worden. Als dat niet mogelijk is, zegt zij,
is het werk van Christus minder dan waardeloos.
Ik geef haar woorden letterlijk weer. „There has
been only one human being brave enough to re-
lease within himself the full creative power of be-
lieving that God was his Father. But unless Jesus’
method of making himself divine can be imitated,
his achievement is a mockery rather than a chal-
lenge“⁸⁾. Dit nu verdedigt Dr Speer. Hij zegt: „but
when Miss Kirkland speaks of Jesus ‘making
Himself divine’ and of His Immutability, and of
His being truly human, she can rest on such Scrip-
tural passages as John 5:18; 13:15; 1 John 2:6;
1 Peter 2:21; 1 Corinthians 11:1; 1 Timothy 2:5;
Acts 17:31; Hebrews 4:15“⁹⁾.

Men zal hieruit wel zien, dat het wel heel zacht is
uitgedrukt, als ik zeg, dat Dr Speer het Moder-
nisme in bescherming heeft genomen. Als men
het niet zwart op wit voor zich had zou men het
niet kunnen gelooven.

En wat antwoordt Dr Speer nu, als hij hierop is
gewezen? Schriftelijk heeft hij nog niet geantwoord.
Of hij dat zal doen, weet ik niet. Maar op 30
April, nu twee dagen geleden, was hier in Phila-
delphia een groote „mass-meeting“. Dr Speer was
de spreker. Het doel van de meeting, zooals aan-
gekondigd, was om publiek antwoord te geven
op de kritiek die in de laatste weken op den
officiële zendingsboard was uitgebracht. En wat
was dat antwoord? Het antwoord was, dat alles
lief en best en goed en zuiver was. Men stond, wat
het leerstellige betrof, nog op hetzelfde standpunt
als dat der vroede vaders. Hoe dit overeen te
brengen was met zijn eigen woorden aangaande
Miss Kirkland werd door Dr Speer niet bespro-
ken. Het cardinale punt werd verzwegen. Ook
werd de „affirmation“ doodgezweven.

Dr Speer wist van niemand, noch in den board,
noch onder de zendelingen, die niet rechtzinnig
was in de leer. Het feit, dat een lid van den board
de „affirmation“ heeft ondertekend, alsook onder-
scheidene zendelingen, is dus, volgens Dr Speer,
van geen betekenis voor hun rechtzinnigheid.

De meeting was een groot succes van het stand-
punt van den officiële board. Met stille ontroe-
ring luisterde men naar Dr Speers verklaring
van zijn eigen geloofsbelijdenis. Er was een traan
in zijn oog en beving in zijn stem. De voorzitter
van de vergadering zeide dan ook aan het slot,
dat ieder nu wel voldaan zou wezen. Hij ver-
zekerde Dr Speer, dat men hem als grooten, wel-
licht als den grootsten zendingsleider, het vol-
komenste vertrouwen schonk.

De andere zijde zal echter ook gehoord. Op de
drie eerste Vrijdagavonden in Mei zal Dr Machen
in een „radio-hookup“ van New-York, Philadel-
phia en Pittsburgh spreken over den tegenwoor-
digen toestand in de Presbyteriaansche kerk. En
dan komt de „General Assembly“, waarover den
volgenden keer.

C. VAN TIL.

Voor degenen die zelf meer van de zaak willen lezen
verwijs ik naar de volgende pamfletten en brochures,
gratis verkrijgbaar, van:

The Independent Board for Presbyterian Foreign
Missions Room 1531, Twelve S. Twelfth St. Philadel-
phia Pa. U. S. A.

1. „Modernism and the Board of Foreign Missions of
the Presbyterian Church in the U. S. A.“, by J. Gresham
Machen.

2. „The Independent Board for Presbyterian Foreign
Missions, — A Statement as to its Organization and
Program“, by the General Secretary.

3. „Have the Organizers of the Independent Board
for Presbyterian Foreign Missions Violated the Law of

9) Voorstel.

10) Slechts één menselijk wezen is dapper genoeg ge-
weest, om in zijn binnenste vrije baan te laten aan de volle
scheppende macht van het geloof, dat God zijn Vader was.
Maar indien Jezus’ wijze van zelfvergoddelijking (door ons)
niet zou kunnen worden nagevolgd, dan ware de vrucht
van zijn werk eerder een dwaasheid dan een tot ons ko-
mende roepstem.

11) Wanneer evenwel Miss Kirkland zegt, dat Jezus zich-
zelf „vergoddelijkt“, en dat men Hem kan „navolgen“ (daar-
in), en dat hij werkelijk een menselijk wezen is, dan kan
zij zich daarbij gronden op schriftuurplaatsen als Joh. 5:18
— enz. (Acts = Handelingen).

the Presbyterian Church in the U. S. A.“, by Murray
Forst Thompson.

4. „The Independent Board for Presbyterian Foreign
Missions, — Sidelights upon Its Work and Witness“,
by the General Secretary.

5. „Statement to the Committee of the Presbytery of
New Brunswick“, by J. Gresham Machen.

6. „Foreign Missionary Betrayals of the Faith“, by
Charles G. Trumbull.

7. „The Auburn Affirmation“, by Rev. H. Mc Allister
Griffiths.

8. „Dr Robert E. Speer, The Board of Foreign Mis-
sions of the Presbyterian Church in the U. S. A., and
„Modernism“, by Rev. C. Mc Intire.

9. „The Independent Board Bulletin“.

Dit maandblad is 50 cent per jaar. De nummers voor
Jan. en Febr. 1935 zijn gratis verkrijgbaar.

10. „Christianity Today“ \$ 1.00 per jaar, proefnum-
mers gratis.

Dit laatste dient besteld in Witherspoon Bldg. Phi-
ladelphia Pa.

De officiële board heeft ook eenige brochures. Deze
zijn gratis verkrijgbaar als men schrijft aan:

„The Board of Foreign Missions of the Presbyterian
Church in the U. S. A.“

II PERSCHOUWII

Vroeger en nu.

In Scheveningsche Kerkbode treffen wij een recensie
van het maandschrift voor geschiedenis, „Historia“. De
recensie is ondertekend met W. Wij treffen daarin
volgend citaat:

„er is wel fundamenteel verschil in (lees: tusschen,
Red.) den jonkman, die met sierlijken zwaai zijn hoed
afneemt en zijn aangebedene, die, degelijk gehape-
reonneerd door haar moeder, naar de muziek in de
Plantage zit te luisteren, komt aanspreken, met dien
van tegenwoordig, die met een plof zijn motor voor
het huis laat stoppen en eenige malen hard op zijn
claxon drukt om zijn Dulcinea te laten weten, „dat hij
er is“.

„Heelen“ en „halven“.

In de Hervormde Kerkbode van Den Haag schrijft
Dr E. J. W. Posthumus Meijjes over de aanvraag, die
in 1885 door de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op
Gereformeerden Grondslag — de Vrije Universiteit —
gericht is tot den Haagischen Hervormden Kerkeraad,
om de Kloosterkerk te mogen gebruiken voor een bid-
stond voor genoemde vereeniging. Dr Kuyper zou dan
leider van den bidstond zijn. Over deze aanvraag was
in den kerkeraad verschil gerezen. Daarvan vertelt dan
verder de schrijver het volgende:

In het „Wageningsche Weekblad“ van 10 Juni
hadden de vier predikanten, die tegen het afstaan
van de Kloosterkerk gestemd hadden, de heeren van
Hoogstraten, van der Flier, van Gheel Gildemeester
en Thym, inmiddels een gemotiveerde verklaring ge-
plaatst, waarom zij tot deze beslissing medegewerkt
hadden. Aan Prof. Gunning te Amsterdam was door
een der Haagische gemeentelieden gevraagd hoe hij
over deze zaak dacht, en nader had deze zijn gevoelens
daarover in druk gegeven. Hij verklaart daarin dat
hij, ware hij nog lid van den kerkeraad geweest, voor
het toestaan van de aanvraag zou hebben gestemd,
„mits met een openbaar te maken brief van ongeveer
den volgende inhoud: „In aanmerking nemende hoe gij
mijne heeren! gewoon zijt in het openbaar over de
toestanden en het geestelijk leven van den Kerkeraad
der Haagische gemeente te oordeelen, moeten wij uw
aanvraag ontkiesch noemen. Van onze zijde zouden
wij nimmer eenig gebouw van de „Vrije Universiteit
op gereformeerden grondslag“ ten gebruike vragen
voor een doel, waarmee wij wisten dat hare Bestuur-
ders niet sympathiseerden. Dit is echter voor ons
geen reden om die toestemming te weigeren. Maar
wel, om die toestemming te doen vergezeld gaan van
de volgende betuiging: Wij staan u ons kerkgebouw
af in vertrouwen, dat gij het niet zult doen dienen om
op eenige wijze tegen ons te spreken of te nandelen,
maar dat gij het uitsluitend tot bepleiten van uw
eigen doel gebruiken zult.“ Zoo schreef ik mijn
mening“, zei Gunning, „een paar dagen geleden.
Doch de lezing van het hoofdartikel in „De Stan-
daard“ van 17 Juni, getiteld: „De Heelen en
de Halven“ doet mij nu anders oordeelen.“

Gunning gevoelde zich door dat artikel van de
hand van Dr Kuyper ten diepste gegrieffd. Kuyper
had daarin betoogd, dat Gunning’s geestverwanten
als „de halven“, „de tegenstelling tusschen een leven
uit de natuur en een leven uit de genade“, wel gedoo-
gen voor de ziel. Ook voor de prediciatie. Ten deele
zelfs op het sterfbed. Maar niet kerkrechtelijk. Niet
op maatschappelijk gebied. Niet op het Binnenhof.
Niet aan de Universiteit. Niet op het erf van kunst
en wetenschap. Zoo moest het tot een breuk komen
tusschen de „Heelen“ en de „Halven“. Volgens
Gunning had Kuyper onderscheiden „tusschen de
zoodanigen die de heeren Groen van Prinsterer en
Elout van Soeterwoude als strijd- en partijgenooten
op staatsrechtelijk, kerkrechtelijk en daaraan verwant
gebied volhardend ter zijde stonden — en dezulken die
dit eerlang niet meer deden. De eersten zijn de
Heelen, die het kenmerk van den smaad om ’s Heeren
Naam droegen en dragen. De anderen „liepen aan-
vankelijk mede“, maar toen het ernst werd om prak-
tisch op de genoemde levenssterreinen de leuzen ge-
stand te doen „deiden zij af“, want zij zijn de Halven.
Zij hebben een ander levensbeginsel. De eersten na-
melijk zijn tot des Heeren volk behoorende de andere
zijn behorende tot de anti-christen, die in de ge-
meente de komst van den Anti-christ voorbereiden.
De naam „anti-christen“ wordt in het artikel niet

genoemd. Maar „zij“, de tegenstanders worden ge-
noemd degenen die, naar I Joh. 2:19 „uit ons uit-
gegaan zijn doch niet uit ons waren“ — dus naar het
verband der woorden van Johannes, zij die in het
18de vers anti-christen heeten. Daarentegen zijn de
anderen, de Heelen, zij die voor elken kenner aan
den zin der benaming „Volk des Heeren“ herkenbaar
zijn.“ Gunning merkt op dat „alleen wanneer het tot
het alleruiterste is gekomen, men mag verklaren dat
iemand niet tot Gods volk met ons mede behoort, en
nooit met ons op een zelfden wortel gebloeid heeft.
Dit heeft Dr Kuyper in zijn opstel gedaan. Ik acht
dit een zware, een schrikkelijke zonde voor God. Doch
ik waarschuw u, een enkelen mensch niet uitsluitend
aansprakelijk te stellen voor de zonde die zich in hem
openbaart.“ „En tot en onder en boven alles, houdt
u aan het Woord van God. Leest, bestudeert het in
onze dagen met dubbelen, biddenden ernst, opdat de
Heilige Geest in uw innerlijk leven de lijnen der
waarheid trekke, die van zelve ook de ware kerkelijke
houding bepalen.“

Met zijn „Bedoeld noch gezegd“ haastte
Dr Kuyper zich Gunning te antwoorden. Gunning
had hem misverstaan. „Hooggeachte Broeder, wat
Ge gewaand hebt dat bestond, bestaat niet. U en de
uwen als Antichristen te teekenen is niet in mij opge-
komen. Ik kon er niet aan denken, omdat er geen
kiem zelfs voor zulk een gedachte in mijn hart
schuilt; en al wat in mijn opstel „Heelen en
Halven“, of in welk artikel ook, zulk een fatale
strekking verraden mocht, daar haal ik de eigen
minuut dat men het mij aanwijst, met dikke streep
de pen door, ja dat herroep ik liever duizendmaal,
dan dat ik ook maar één oogenblik uw ziel of de mijne
ophoud bij zoo boosaardige gedachte.“ Kuyper stemt
toe dat één uitdrukking Gunning recht tot zijn klacht
bood: „Het is mijn ongelukkig gebruik van de beeld-
spraak over het „bloeien op eenzelfde wortel“. Het
is zoo, dit beeld had in dit verband niet mogen ge-
bruikt worden. Het hoorde er niet. Het is er mis-
plaatst.“ Hij bespreekt verder met nadere toelichting
het bewuste artikel, ook het gebruik van de be-
naming „Volk des Heeren“, en verklaart te erkennen:
„te dat er ook buiten onzen levenskring kinderen
Gods zijn: 2e dat er ook in andere kringen elementen
werken, die tot verheerlijking van ’s Heeren Naam
kunnen strekken: 3e dat onze eigen levenskring veel-
zins aan de critiek van andere levenskringen behoefte
heeft.“ Inzake de weigering van de Kloosterkerk
merkt hij nog op, dat tot de Haagische gemeente toch
ook de Gereformeerden behooren die de kerk aan-
vroegen en dat Gunning toch niet had kunnen be-
doelen hen van de kerk te ’s Gravenhage uit te sluiten.
Ten slotte wekt hij Gunning op tot zuiveren, principi-
eelen strijd: „Aan u in dien strijd de nalatenschap
van De la Saussaye te bewaken, met al de geestdrift
van uw dankbaar hart! Aan mij, om mee de erfenisse
van Groen van Prinsterer te beveiligen met iets van de
trouw, die u steeds voor uwen grooten leermeester
heeft gesierd.“

In een kort vlugschrift antwoordde Gunning, en
zette nader zijn bezwaren uiteen. Hij meent dat door
Kuyper’s terugnemen van zijn uitspraak dat Gunning
en de zijnen met hem en zijn geestverwanten „niet
op denzelfden wortel bloeien“, ook de andere woorden
dat zij „kinderen eens anderen geestes zijn en een
ander levensbeginsel hebben dan zij“ hun kracht heb-
ben verloren, en dat feitelijk Kuyper’s geheele artikel
daarmede vervalt. Gunning volhardt bij zijn overtui-
ging, dat de door Kuyper consequent uitgesproken en
door ons aanvaarde scheiding onbedoeld maar nood-
zakelijk is.“ Hij eindigt: „Wij schreven deze bladzijden
niet om verdeeldheid te kweken, maar intezendeel ter
bereiking van toekomstigen vrede, als de Heilige Geest,
aan wiens doorgaand oordeel in de Gemeente wij ge-
looven, in de conscientie der Gemeente zal uitspraak
gedaan hebben over hetgeen zij in de laatste jaren
doorleefde.“

Het is goed, deze geschiedenis nog eens weer te lezen.
Op een afstand kan men de betekenis van zulke pole-
mieken beter verstaan.

Joodsche beschouwing over de erfzonde.

In het „Centraal Blad voor Israëlieten in Nederland“,
wordt met instemming een passage overgenomen uit
den commentaar, dien S. R. Hirsch op Gen. 3:19 ge-
geven heeft. Wij lezen:

Een beschouwing lijkt ons (echter) van het hoogste
gewicht: In dit gansche vonnis Gds. is de
vloek slechts over de aarde en over
een dier, doch volstrekt niet over den
mensch uitgesproken. De mensch is
sindsdien volstrekt niet onder den
vloek geplaatst. Veeleer is met dit al-
les aan de hooge bestemming des men-
schen aan zijn geschiktheid, om deze
bestemming te vervullen, met geen syl-
labe ook maar een haarbreed afbreuk
gedaan. Het tooneel, waarop de uiterlijke voor-
waarden, waaronder hij zijn taak te vervullen heeft,
zijn, tot zijn heil, veranderd. De taak zelf, zijn godde-
lijke roeping en zijn goddelijke reine geschiktheid
daartoe blijven onaangetaast. Nog thans treedt ieder
menschenkind, als een Adam, rein uit Gds. hand;
nog thans komt ieder kind als engel ter wereld. Dat
is een der cardinale punten van het Joodsche wezen
en het Joodsche leven. Welk een troosteloze, de ge-
heele zedelijke toekomst des menschen ondermijnende,
onwaarheid heeft men niet uit deze geschiedenis ge-
smeed! Het dogma der erfzonde heeft men daaraan
ontleend en daarop een gebouw opgetrokken, waar-
tegen de Jood, als ooit tegen iets, op de meest besliste
wijze protest aan te teekenen heeft. Alleszins heeft,
tengevolge van deze zonde, de gansche nakomeling-
schap van Adam de taak geërfd, op eene, haar niet
meer, als eens, vriendelijk toelachende aarde te leven,
omdat zich dezelfde zonde nu een keer telkens her-
haalt en juist door dat contrast aarde — mensch en
de daaruit voortspuitende „onthoudingsschool“ het
menschengeslacht tot die zedelijke volmaaktheid op-